

Verslag van de vergadering van de Monumentencommissie

Datum: 8 maart 2023

Tijd: 9.00 -10.40 uur

Plaats: Vergaderkamer 5 (Ten Bruggen – Kate), gemeentehuis

Aanwezig:

De heer T. Piksen, voorzitter

Mevrouw M.I. Hoekstra-Schulte, lid

De heer J. Bakker, lid

De heer P. Smink, ambtelijk adviseur

Mevrouw A. Herskamp-Veld (deels digitaal, bij agendapunten 1 t/m 5 en 10b)

Mevrouw G.A.M. Allersma, a.i. secretaris

Afwezig met kennisgeving:

De heer M.A. van Bleek (reactie per mail op de agendapunten 3 t/m 6, 10 en vergaderschema)

Agenda:

1. Opening

De heer Piksen opent de vergadering en heet eenieder van harte welkom.

Er zijn geen aanvullingen op de agenda.

2. Verslag vergadering van 25 januari 2023

Er zijn geen opmerkingen of aanvullingen op het verslag. Het verslag wordt als zodanig vastgesteld.

3. Elspeterbosweg 61 te Vierhouten

Mevrouw Allersma en mevrouw Herskamp geven een toelichting op de op het besluit (intrekken status gemeentelijk monument met voorwaarden) binnen gekomen bezwaarschrift en de ingekomen tegenbezwaarschriften. Omdat de verschillende bezwaarschriften niet voorzien zijn van ondersteunende documenten worden deze opgevraagd bij de bezwarende partijen. De al dan niet aanwezigheid van documenten die de verschillende bezwaren kunnen bevestigen dan wel ontkennen, zal invloed hebben op het op te stellen verweerschrift. De datum van de hoorzitting staat gepland op 4 april 2023. De leden van de commissie spreken hun zorg uit over de situatie en welke opties er zijn als het besluit dient te worden terug gedraaid. De volgende vergadering zal een update plaats vinden van de ontwikkelingen.

4. Staverdensedeweg 105 te Elspeet

De procedure rond het verleende verzoek om uitstel van de ingediende zienswijze wordt kort toegelicht door mevrouw Herskamp. De eigenaren van het pand hebben een zienswijze ingediend tegen het voornemen tot plaatsing van hun pand op de gemeentelijke monumentenlijst. Een deel van deze bezwaren heeft betrekking op de inhoud van de redengevende omschrijving. Eén bezwaar daarvan is een terechte constatering. Commissieleden vragen zich af of de huidige situatie voorkomen had kunnen worden en welke rol de leden van de commissie hebben in het checken van de informatie in de waardestelling en in de redengevende omschrijving. De opmerking over het niet oorspronkelijk zijn van de kleurstelling wordt erkend, de overige punten van de zienswijze kunnen worden weersproken. De gehele zienswijze geeft de commissieleden geen aanleiding om hun standpunt in de eerdere voordracht tot gemeentelijk monument te herzien.

Mede naar aanleiding van de situatie en de redengevende beschrijving concludeert de commissie dat in volgende gevallen het onderzoek naar- en het vervaardigen van een redengevende beschrijving dient plaats te vinden door een onafhankelijke, externe partij.

O.b.v. overleg met de heer Van Bleek na de vergadering: Het Gelders Genootschap gaat ter verificatie van diverse opmerkingen contact opnemen met oude commissielid Jaap Jansen en de redengevende beschrijving, waar van toepassing, aanpassen.

5. Waardestelling Landgoed De Bunte

Mevrouw Herskamp geeft een toelichting op de situatie. Vanuit de commissie is geadviseerd om het park aan te wijzen als gemeentelijk monument en om in het kader hiervan een redengevende beschrijving te laten opstellen.

Aanleiding hiervoor zijn de ingediende bewaarschriften op de voor het landhuis (gemeentelijk monument) verleende omgevingsvergunning en de hierin opgenomen verzoeken om de bescherming van het landhuis uit te breiden met een beschermde status voor het park waarin het landhuis gelegen is.

Van het park zijn in 2019 en in 2020 respectievelijk een cultuurhistorisch en een tuin-historisch onderzoek uitgevoerd. Beide rapporten bevestigen dat er helaas deels historische waarden zijn verdwenen, zowel op het gebied van bomen en beplanting als ten aanzien van de (paden)structuur van het landgoedpark. Hoewel de duiding van de aanwezige waarden in de twee rapporten op onderdelen verschillen, is de gemeenschappelijke waarde vooral gelegen in de openheid en de waardevolle zichtlijnen aan de voorzijde, tevens zuidzijde van het park. Deze waarden zullen als historische richtlijnen onderdeel worden van de randvoorwaarden voor de voorgenomen ontwikkelingen van het landgoed, maar worden vanuit ambtelijk standpunt van onvoldoende hoge waarde geschat om een procedure op te starten gericht op het opstellen van een redengevende beschrijving, waardering en mogelijke procedure tot plaatsing.

Er wordt een collegevoorstel voorbereid om het standpunt van de commissie en het ambtelijke standpunt toe te lichten en voor te leggen aan het college.

6. Verduurzamen van monumenten

Mevrouw Allersma en de heer Smink geven een toelichting op de situatie. De expositie van de RCE over 'Duurzaamheid en Monumenten' bij de locatie van Veluwe Duurzaam is gecancelld. De kosten voor een mogelijke samenwerking in deze tussen de diverse Veluwe gemeenten en Veluwe Duurzaam waren onevenredig hoog. Wellicht heeft .e.e.a. te maken met het per 1 maart vervallen van de eerdere samenwerking tussen beide partijen. Door de hoge kosten is niet één gemeente op dit punt de samenwerking aangegaan met Veluwe Duurzaam. Deze expositie is vanwege de grote belangstelling bij gemeentes het gehele jaar 2023 niet meer beschikbaar. Intentie is om de tentoonstelling van de RCE in 2024 naar de gemeente Nunspeet te halen en hier een bewonersavond aan te koppelen voor de monumenteneigenaren van de gemeente Nunspeet. Het thema duurzaamheid zal voor nu alleen een plek krijgen in de nog verder uit te werken Nieuwsbrief. Zie hierover verder agendapunt 9d.

7. Open Monumenten Dag - 9 september 2023, Thema Levend Erfgoed

Sinds 2015 zijn er geen activiteiten meer ontplooid op gemeentelijk niveau bij dit jaarlijks terugkerende, landelijke evenement. Enkele individuele eigenaren (o.a. molen de Duif) stellen hun pand jaarlijks open op deze dag. Aangegeven wordt dat in het belang van het erfgoed en de communicatie met de burger hierover, het goed zou zijn hier vanuit de gemeente en de commissie (weer) iets in te gaan betekenen. Voorgesteld wordt 'klein' te beginnen i.v.m. de relatief korte voorbereidingstijd.

Concrete afspraken in deze:

- de heer Bakker zal contact opnemen met de Heemkundige Vereniging te Nunspeet en

- de heer Piksen zal contact opnemen met Historisch Museum Elspeet, om te polsen over ideeën en of er interesse is in het mede organiseren van deze dag. Terugkoppeling hierover zal tussentijds plaats vinden (bij voorkeur uiterlijk eind maart), zodat in de vergadering van 12 april as. hierover besluitvorming en evt. vervolgspraken gemaakt kunnen worden.

8. Jaarverslag

De heer Piksen benadrukt het belang van het jaarverslag. Voorgesteld wordt dat ambtelijk de informatie verzameld zal worden t.a.v. data vergaderingen, relevante onderwerpen etc. De heer Piksen zal een bijdrage schrijven over zijn cultuurhistorische notitie uit 2022.

De heer Van Bleek zal benaderd worden om een eventuele bijdrage hiervoor te leveren.

Eerste opzet en conceptteksten zo mogelijk gereed uiterlijk 4 april zodat deze meegezonden kunnen worden met de agendastukken voor de vergadering van 12 april .

9. Stand van zaken:

a. Subsidies:

De heer Smink bericht dat er geen nieuwe subsidieaanvragen zijn binnen gekomen. Huidige stand 2023 betreft één aanvraag in januari jl. (zie verslag 25 januari 2023).

De werkzaamheden aan het pand Stationslaan 30 (subsidieaanvraag 2021) zijn afgerond. De uitvoering is akkoord bevonden en het definitief subsidie vastgesteld.

De aangevraagde werkzaamheden voor het pand Brinkersweg 30 zijn in uitvoering genomen.

De commissie wenst graag regelmatig, via een totaaloverzicht, te worden geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. de subsidieaanvragen en definitieve toekenningen.

b. Vergunningen:

De heer Smink licht tijdens de vergadering toe dat er in de achterliggende weken geen vergunningaanvragen zijn binnen gekomen.

Voor de vergadering van 13 maart 2023 staan een tweetal verzoeken tot vooroverleg op de agenda:

- * Nunspeetweg 47-49 te Elspeet - gemeentelijk monument
Verkenning mogelijkheden verduurzaming en partiële verandering
bestemming van de boerderij.
- * Hullerweg 63-65 te Nunspeet - gemeentelijk monument
Verzoek tot uitbereiding van een niet monumentale schuur en
woonbestemming bij de monumentale boerderij.

c. Adviezen:

1. Gevraagd wordt vanuit de commissie wat de stand van zaken is van het onderzoek naar het landgoed Erica. Dit zal worden uitgezocht voor de volgende vergadering.

2. Het advies, m.b.t. het verzoek tot het opstellen van een waardestelling m.b.t. het uitbreiden van de monumentale status voor het landgoed De Grote Bunte te Nunspeet volgt nog. Zie ook agendapunt 5.

d. Nieuwsbrief

Bij de stukken voor de vergadering is een herziene concepttekst voor de Nieuwsbrief gevoegd met daarin de onderwerpen die zijn besproken tijdens vorige vergaderingen. Deze onderwerpen zijn de Monumentenwacht, de instandhoudingsplicht en duurzaamheid en monumenten. Nieuw toegevoegd is, in het kader van de instandhoudingsplicht en duurzaamheid de subsidiemogelijkheden hiervoor.

Voor het onderwerp duurzaamheid zal de heer Van Bleek nog een (korte) tekst aanleveren over het verduurzamen van monumenten. Indien nog haalbaar in de tijd zal er tekst worden toegevoegd over de expositie 'Duurzaamheid en Monumenten' van de RCE die in april 2023 opgesteld gaat worden in het museum van Elburg. Overleg hierover is gaande met de gemeente Elburg. De nieuwsbrief zal dan uiterlijk eind maart 2023 moeten uitgaan

e. Actiepunten lijst

- In het kader van de plaatsingsprocedures voor de Apeldoornseweg 89 en de Staverdenseweg 105, beide te Elspeet heeft mevrouw Hoekstra de lijst 'Veel gestelde vragen' van de gemeente Ede per mail toegezonden (ingekomen d.d. 7 maart 2023). Deze kunnen, aangepast voor de gemeente Nunspeet, t.z.t. meegestuurd worden aan de nieuwe monumenteneigenaren
- Het herziene vergaderschema voor 2023 wordt besproken. Enige mutatie wordt nog de vergadering van 20 december, die een week vervroegd zal worden naar 13 december. Hiermee wordt het vergaderschema definitief.

Zie verder onderstaand schema.

- Nieuwsbrief, info zie 9d.
- Verduurzamen van monumenten, zie agendapunt 6.
- Open Monumenten Dag 2023, zie agendapunt 7.

10. Overig / te informeren:

a. Het voorstel om een mini-excursie c.q. veldbezoek te koppelen aan de vergadering van 23 augustus a.s. wordt positief ontvangen. Voorgesteld wordt om na de vergadering het onlangs herstellende en verbouwde pand Hotel De Zwaan te Elspeet te bezoeken. De heer Slink zal hierover contact opnemen met de eigenaar.

b. Budget cultuurhistorie: Mevrouw Herskamp geeft een toelichting op de besteding van het budget 2022. Dit is besteed aan het opstellen van de lijst met karakteristieke panden (externe uitbesteding) en aan een tweetal rapporten 'Inventarisatie karakteristiek Groen' voor de dorpen Hulshorst en Elspeet (idem, extern uitbesteed). Deze rapporten worden onder meer ingezet als ruimtelijk kader bij o.a. beoordeling woningbouwplannen. De commissie doet het verzoek om deze rapporten te mogen ontvangen, hetgeen wordt toegezegd. Open vraag hierbij of deze rapporten geïmplementeerd kunnen worden in de nieuwe omgevingsvisies op basis van de toekomstige Omgevingswet.

Een klein, niet besteed deel van dit budget is overgeheveld naar begroting 2023. Mogelijk zal dit ingezet worden als deelfinanciering om ook voor Nunspeet en Vierhouten een inventarisatie karakteristiek groen te laten uitvoeren.

c. Op 14 februari was er een provinciale bijeenkomst over welke kerntaken m.b.t. erfgoed GS in de toekomst voor ogen heeft. Gekoppeld hieraan was een inputsessie over waardevol erfgoed voor het Gelderse deelgebied de Veluwe. De heer Slink heeft deze bijeenkomst bijgewoond en doet hiervan verslag.

Ter sprake kwamen onder meer:

- De heroverweging van de provincie voor het al dan niet behouden van een structurele subsidieregeling
- De lokale overheid/gemeente als de bron van de informatievoorziening. Suggestie om de Veluwe gemeenten langs De Randmeren te zien als een apart deelgebied binnen het gebied van de Veluwe.

11. Rondvraag

Bij de rondvraag wordt gevraagd naar de voortgang van de sollicitatieprocedure voor een nieuwe dorpsbouwmeester. De heer Smink geeft een korte toelichting hierop. Er is een nieuwe dorpsbouwmeester en de huidige zal nog enige tijd meedraaien om een goede overdracht te bewerkstelligen.

12. Sluiting

De heer Piksen bedankt eenieder voor de inbreng en sluit de vergadering.

De volgende vergadering van de Monumentencommissie staat op 12 april 2023.

Overzicht van de actiepunten:

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Definitief vergaderschema 2023	Afgerond	-	Maart 2023
Subsidiabele kosten en werkzaamheden t.b.v. de instandhouding van een monument	Nadere uitwerking o.b.v. ontvangen info provincie Gelderland en andere gemeenten	Gemeente, dhr. Smink en mw. Allersma	April 2023
Erfgoed in het omgevingsplan.	RCE komt met voorbeeldregels GG heeft een handreiking geschreven. Wacht op akkoord RCE	Rijkdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) en Gelders Genootschap (GG)	Maart 2023
Nieuwsbrief	Aanvullen en definitief maken	GG, dhr. Van Bleek en Gemeente, mw. Allersma	Maart 2023
Open Monumentendag 2023	Uitvragen Heemkundige Vereniging Nunspeet en Historisch Museum Elspeer	Comm.leden, dhr. Bakker en dhr. Piksen Onderwerpen: allen	April 2023
Verduurzamen van monumenten	Opnemen in Nieuwsbrief	Gemeente, dhr. Smink en mw. Allersma	Maart 2023 i.v.m. beschikbaarheid expositie RCE.
Jaarverslag 2022	Schrijven concepten	Gemeente, mw. Herskamp en mw. Allersma. Comm.leden dhr. Piksen en dhr. Van Bleek (?)	April / Mei 2023
Verduurzamen van monumenten	Organiseren informatiebijeenkomst	Gemeente, dhr. Smink en mw. Allersma	Maart 2024? Afhankelijk van beschikbaarheid expositie RCE.